

Samiske læreplaner Fag- og timefordeling samisk

Webinar 9. og 16. februar 2022



Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*



– virker til Nordlands beste



Ulike samiske læreplaner

- Samisk som førstespråk
- Samisk som andrespråk samisk 2
- Samisk som andrespråk samisk 3
- Samisk som andrespråk samisk 4



Samisk som førstespråk

- Gjennomgående læreplan
- Fellesfag i videregående opplæring

- Kompetansemål etter 2., 4., 7. og 10. trinn i grunnskolen og etter VG1, VG2 og VG3 i studiespesialisering i videregående opplæring. For yrkesfag etter påbygning

- Fagfornyelsen: Læreplanene brukt hittil fases ut:
- 10. Trinn og VG2 utfases våren 2021 og VG3 utfases våren 2022



Hvem kan følge læreplanen i førstespråk?

- Læreplanen i samisk som førstespråk er i utgangspunktet beregnet for de som har samisk som morsmål
- Kompetansemål, muntlig etter 2. trinn:
 - lytte til tekster og samtale om dem
 - lytte etter, forstå, gjengi og kombinere informasjon
 - fortelle sammenhengende om opplevelser og erfaringer
 - uttrykke egne følelser og meninger
 - uttrykke egne tekstopplevelser gjennom ord, tegninger, sang og andre estetiske uttrykk



Samisk som andrespråk

- Samisk som andrespråk har større fokus på muntlig språk
- Samisk som andrespråk samisk 2
- Samisk som andrespråk samisk 3
- I tillegg har vi fått samisk som andrespråk samisk 4 for de som begynner med samisk i videregående opplæring

– virker til Nordlands beste



Forskjellen på læreplanene i andrespråk

- Samisk 2 gir høyere språkkompetanse og anbefales for de som begynner med samisk i 1. trinn eller tidlig på barnetrinnet
- Med Samisk 3 oppnår man som regel to tredeler av kompetansemålene sammenliknet med samisk 2
- Nytt i Fagfornyelsen er at det skal settes en samlet karakter for skriftlig og muntlig i samisk 3 og 4, med unntak av VG3 studiespes. og påbygning der det settes muntlig og skriftlig karakter
- Skriftlig eksamen i samisk 2 og muntlig i samisk 3 (trekkfag)

– virker til Nordlands beste



Fag- og timefordelingen

- For elever med samisk på barnetrinnet:
- Elever som har opplæring i samisk skal ha minst 1562 timer i første- og andrespråket fordelt på minst 954 timer til førstespråket og minst 608 timer til andrespråket. Dette er 190 timer mer enn ordinære elever har i norsk. Organiseringen av opplæringen i samisk kan gjøres på ulike måter:
- Elever med samisk kan ha 190 timer mer enn ordinære elever (samlet timetall 5424 timer) (ca.3.5 prosent)



Fag- og timefordeling forts.

- Den ordinære ordningen med inntil 5 prosent fleksibilitet kan brukes til opplæring i samisk
- Bruk av inntil 5 prosent omdisponering fra andre fag kan kombineres med tilleggstimer
- Skoleeier kan også omdisponere 25 prosent av timene i enkelte fag



Ungdomstrinnet

- Elever som har opplæring i samisk skal ha minst 512 timer i første- og andrespråket fordelt på minst 284 timer til førstespråket og minst 228 timer til andrespråket. Dette er 114 timer mer enn ordinære elever har i norsk. For elever som ikke velger fremmedspråk, omdisponeres timer fra dette faget til første- og andrespråket
- Elever med samisk kan velge et lavere minstetimetall i fremmedspråk enn 222 timer, men ikke lavere enn 190 timer. For elever som velger fremmedspråk/språklig fordypning kan timer til dette faget organiseres på ulike måter:



Ungdomstrinnet forts.

- Skoleeier kan gi inntil 114 timer tillegg til ordinært minstetimetall.
- Den generelle ordningen med omdisponering av 5 prosent av timetallet kan brukes til fremmedspråk
- Bruk av inntil 5 prosent omdisponering fra andre fag kan kombineres med tilleggstimer



Hvor skal timene tas fra?

- Tre muligheter:
- Omdisponering
- Noen timer i ordinær opplæringstid, noen utenfor ordinær opplæringstid
- Alle timer utenfor ordinær opplæringstid
- Fritak for opplæring og vurdering i skriftlig sidemål
- På ungdomstrinnet er elevene fritatt fra fremmedspråk, men kan likevel velge det
- Ved fremmedspråk kan timene reduseres fra 222 til 190 timer på ungdomstrinnet



Alternative opplæringsformer

- Hvis skoleeier ikke kan tilby stedlig samiskopplæring har man anledning til å benytte alternative opplæringsformer som f.eks.
- Fjernundervisning
- Språksamlinger/hospitering
- Intensiv opplæring
- Forskriften til opplæringsloven og rammeverket for samisk fjernundervisning påpeker foreldremedvirkning ved alternative opplæringsformer



Rammeverk for samisk fjernundervisning

- Krav til fjernundervisningslærere:
- Pedagogisk kompetanse
- Komp. i FU-didaktikk
- Komp. i samisk språk
- Kompetanse i bruk av tekniske verktøy i opplæringsøyemed
- «Fra perm til skjerm»



Krav til kommunen/hjemskolen

- Sørge for et godt skole-hjem-samarbeid
(jfr. forskriften til opplæringslova om foreldremedvirkning ved alternative opplæringsformer)
- God opplæringsarena for fjernundervisningseleven-eleven, teknisk utstyr som fungerer til språkopplæring. Egnede lokaler for fjernundervisning
- Rutiner for vurdering



Koordinering samisk fjernundervisning

- Statsforvalteren i Troms og Finnmark har nasjonalt koordineringsansvar for nordsamisk fjernundervisning
- Statsforvalteren i Nordland har nasjonalt koordineringsansvar for lulesamisk og sørsamisk fjernundervisning
- Koordineringsansvaret er tildelt disse Statsforvalterne av Kunnskapsdepartementet etter dialog og aksept fra de samiske fagmiljøene